

12 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 22 aug 2021

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Fader! Vi tackar dig för våra öron, med vilka vi får höra och fatta ditt heliga Ord, och för tungans tal, med vilka vi bekänner vår tro och prisar ditt heliga namn. Vi ber att du också idag ska tala till oss ditt "effata" och öppna våra hjärtan för ditt evangelium, sanningens och det eviga livets budskap. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Predikotext: Mark. 7:31–37

Vid den tiden lämnade Jesus Tyrus område och tog vägen över Sidon och gick sedan genom Dekapolis område till Galileiska sjön. Och man förde till honom en som var döv och nästan stum och bad att han skulle lägga handen på honom. Då tog han honom åt sidan, bort från folkskaran, stoppade fingrarna i hans öron, spottade och rörde vid hans tunga och såg upp mot himlen, suckade och sade: "Effata!" - det betyder: Öppna dig! Genast öppnades hans öron och hans tunga löstes, och han talade tydligt och klart. Jesus förbjöd dem att tala om detta för någon, men ju mer han förbjöd dem, desto ivrigare var de att göra det känt. Och folk blev utom sig av häpnad och sade: "Allt han har gjort är gott. De döva får han att höra och de stumma att tala."

Tungans bruk

Vi har i dagens evangelium hört hur Jesus botade den dövstumme mannen genom sitt mäktiga "effata", hur mannens öron och tungas band löstes på Jesu befallning. Det är ett evangelium som talar om Guds välvilja gentemot människor som lider av både sjukdomar och syndens plågor.

Rubriken för söndagen är "tungans bruk", och vi ska inleda predikan med att tala om vad den heliga

Skrift lär om vad som är ett rätt och orätt bruk av tungan. Lagen talar till oss om detta i det andra och det åttonde budet.

Det andra budet lyder: "Du ska inte missbruka din Guds namn. I det förbjuder Gud tanklösa svordomar, hädelse, förbannelser och falska eder. Det är beklämmande hur människors dagliga tal är till brädden fullt av svordomar, så att de i var och varannan mening tar Guds eller djävulens namn i munnen utan att alls tänka sig för. Förr bemödade sig TV och radio om ett vårdat språk, men det har med tiden blivit vanligare med ett grovt språk även i medierna. Allt sådant måste vi givetvis ta avstånd från. Guds namn är heligt och måste brukas med den största vördnad och gudsfruktan.

Istället vill Gud att vi ska åkalla honom som vår frälsare, i vår dagliga bön och i all slags nöd. Den dövstumme mannens vänner som förde fram honom till Jesus och bad om hans hjälp är ett gott exempel. Vi ska prisa och tacka Gud för allt han ger oss, och framför allt för den oförtjänta nåden han rikligen skänkt oss. Med tungan ska vi bekänna vår tro inför världen.

Ett av det värsta missbruken är att i Guds namn predika falsk lära. Att som förkunnare förvanska Guds heliga Ord riskerar att föra andra människor bort från sanningen och in i fördärvet. Även den minsta avvikelse måste bekämpas, eftersom det lätt växer och kan förkväva själva evangeliet – "lite surdeg syrar hela degen".

Också det åttonde budet handlar särskilt om tungans bruk: "Du ska inte vittna falskt mot din nästa." Här förbjuder Gud lögnen av olika slag och att tala illa om vår nästa. Att ljuga är något som människor gör synnerligen ofta, och det kan i värsta fall vara förödande. Ett illvilligt rykte kan lätt spridas som en löpeld och vara oerhört skadligt för en människa, och svårt att skydda sig från. Näst efter vår nästas liv och egendom är det hans namn och rykte som budorden vill skydda.

Det gäller även om det som sägs skulle vara sant. När vår nästa syndar ska vi inte basunera ut det på gator och torg. Nej, istället ska vi avskilt förmana vår broder för att om möjligt vinna honom utan att därigenom skada hans rykte, om nu denna synd inte

redan är offentlig. Gud vill att vi på alla sätt ska tala väl om vår nästa och genom vårt tal skydda honom, så långt det är möjligt inom sanningens ramar. Men vi lever i ett samhälle där alla har lärt sig från barnsben hur lätt det är att ljuga. Därför kräver domstolar att vittnen svär en ed innan de redogör för sina vittnesmål. När överheten så kräver så är det både tillåtet och nödvändigt att vi därigenom bekräftar att vi talar helt sanningsenligt.

Att göra rätt bruk av vårt tal är inte lätt. Vi märker lätt hur ofta vi felar. Jesus säger: *”Men det som går ut ur munnen kommer från hjärtat, och det gör människan oren.”* (Matt. 15:18)

Allt detta kommer av synden. Vårt onda tal är ett tecken på vår onda natur alltsedan syndafallet. Jesus säger också i ett annat ställe:

”Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen. En god människa tar ur sitt goda förråd fram det som är gott, och en ond människa tar ur sitt onda förråd fram det som är ont. Men jag säger er att för varje onyttigt ord som människor talar, skall de stå till svars på domens dag. Efter dina ord skall du frias, och efter dina ord skall du fällas.” (Matt. 12:34–37)

Ja, sådan är lagen. Den som överträder lagen ska på domens dag få ett rättmätigt straff. Men ingen människa kan av sig själv uppfylla lagen i hela dess allvar. Vi är alla andligen dövstumma sedan födelsen, och inget vi gör kan ändra på det. Lagen kan i sig själv inte mer än att krossa människans säkerhet och uppbåda oro och förtvivlan i samvetet. Men så tar evangeliet vid.

Gud botar vår andliga dövstumhet

Där vi på grund av synden inte kan följa lagen, där har Kristus i vårt ställe uppfyllt hela lagen. Sjukdomar såsom dövhet och stumhet är en följd av människosläktets arvsynd, men han har genom sin död och uppståndelse skaffat åt oss ett botemedel mot hela världens synder. Hos Jesaja läser vi:

”Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig, medan vi höll honom för att vara hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han var genomborrad för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull. Straffet var lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade.” (Jes. 53:4–5)

Detta evangelium är som ett *”effata”* mot vår andliga dövstumhet. Det var inte mannen själv som gjorde något, utan det var Jesus som med ett gudomligt maktord öppnade hans öron och löste hans tunga. Högst troligt upptände också Jesus samtidigt tron i hans hjärta, så att han använde sin nya talförmåga för att tacka och prisa Gud, som botat både kropp och själ. Så gör den som fått smaka av nåden.

Så botar Jesus också oss genom sitt heliga Ord, när det kommer till oss i predikan och i sakramenten. Det är ett *”effata”* som öppnar våra hjärtans hårdhet och låter sanningen komma in. Samma förlåtande maktord ljuder i avlösningens sakrament, genom prästen: *”Tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse? – Ja. – Ske dig såsom du tror. Och på vår Herres, Jesu Kristi, befallning förlåter jag dig alla dina synder i Faderns och Sonens och den helige Andes namn.”* Det är inte bara en människa som talar, utan det är Guds egen förlåtelse, eftersom det sker på hans uttryckliga befallning.

När vi tror på Guds löfte om förlåtelsen behöver vi inte längre känna oro och förtvivlan över våra synder. Paulus skriver: *”Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de står som rättfärdiga utan att ha förtjänat det, av hans nåd, därför att Kristus Jesus har friköpt dem.”* (Rom. 3:23–24)

Där tron har fått fäste, där ger den också frukt. Först då kan en människa verkligen bruka tungan på rätt sätt. Först då förvandlas vårt onda, själviska tal till att instämma i den gudfruktiges tacksamma lovsång: *”Allt han har gjort är gott. De döva får han att höra och de stumma att tala.”*

Amen.

Bön: O Herre vår Gud, du som har öppnat din himmel och givit oss din Son, som är ditt eviga ord, för att lösa oss ur syndens och dödens trældom. Vi ber dig: Öppna genom din Ande med ditt allsmäktiga ord våra tillslutna hjärtan. Lös våra tungors band så att vi kan prisa dig och oförskräckt vittna om sanningen för världen. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.